

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Directoriu[m] i[n] co[m]mun]e s[an]c[t]o[rum]. De Pluribus martyrib[us]

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

A ipm reputat imprudentē: eo q nō querit
scientiā lucratiuā. a **E**t vsq in secu-
lū nō delebit. s. doctrina sapiētie eius.
mat. 24. c. vii: Glū z terra trāsbūt: verba aut mea
nō trāsbūt. b **N**ō recedet memo-

dine consequēda: ergo dicat hic. d **T**y-
storū anime in manu dei sunt: z nō
tanger illos tormentū mortis. i. tor-
mentū gehennę. e **U**si sunt oculi in-
sipientiū mori. totaliter in aia z corpe.

ria eius. s. sapien-
tis. c **E**t nomē
eius requiret a
gene. in genera-
tione. qz p doctri-
nā ab eo scriptā re-
manebit nomē ei-
inter hoies: q vtun-
tur illis scriptis ad
pfectū suū: z ad sa-
lutē animar suar.
Epistola de plurib' martyrib'
Sapientie. III. a. in initio.

Postilla

Istorū aie i ma-
nu di zc.
An initiū
illi lectiōis habet
sic: Inuidia diabo-
li mors intravit in
orbē terrar: imita-
tur aut illū q fuit ex-
pre eius. Tunc se-
quit p'sens lectiōis
ue epla. Istosū
aie i ma. dei sūt.
2y. Sunt em ante
iustoz imortales z
sepatē a corpib' p
mortē: z sūt in ma-
nu diuine misericō-
die p securitatē glie cō-
sequēde. Itā tēpo-
re passionis christi
postq̄ aperta ē ia-
nua glorie: si nō ha-
bēt aliquid ad pur-
gandū: statim euo-
lant ad gloriā. Si
autem habēt aliqd
ad purgandū: de-
rincit in manu di-
uius iusticie in pe-
na purgatorij ad tē-
pus. Sunt tamen
securi de beatitu-

s probi: secus de pctōribus mūdānis.
a multi sapiētiā ei: z vsq in secu-
lū nō delebit. **N**ō recedet memo-
ria eius: z nomē eius requiret a
generatione in generationē.
c **Epistola de plurib' martyrib'**
Sapientie. III. a. in initio.

Istorū aie in
manu dei sunt: et non

tanger illos tormentum mortis.

Usi sunt oculis insipientiū mori:

et estimata est afflictio exitus il-

lorū. Et ab itinere iusto abierunt

in exterminij. Et qd a nobis est

iter exterminij: illi aut sunt in pa-

ce. Et si corā homibus tormēta

passi sunt: spes illorū immortali-

tate plena est. In paucis vexati:

in multis bñ disponētur: qm de-

f **E**t estimata
est afflictio exit-
us il. z ab iti. iusto.
abierūt in exter-
minij. de hoc mā-
do reputata est me-
ra afflictio ab illis
qui aliam vitā ho-
minis non credunt
post hanc vitam.
g **E**t qd a no-
bis est extermi-
nij. p errorē illo-
rū qui dicūt hoies
recedētes a nobis
p mortē totaliter
eximinari. h **I**-
li autē. scz iusti.

i **S**ūt in pace
Et si corā hoib'
tormenta passi
sūt: spes illo. im-
mor. plena ē. qz
nō pōt amitti: im-
mortalitas pō ade-
nō fuit plena: quia
amitti poterat: su-
it amissa. k **I**n
paucis vexati.
id est tribulati.

l **I**n multis be-
ne dispo. per glo-
riā aie z corporis.
m **Q**uā de tē-
tauit eos. i. vt vir-
tus sapiētie eorū
nota fieret alijs ad
exemplū imitatio-
nis. n **E**t inue-
nit eos dig. se.
Tāq̄ aux in for-
tace probauit il-
los. scz q non de-
teriorantur sz me-

De pluribus Martyribus

Eliorant. a **E**t in
tpe. tribulationis.
b **E**rit respec.
illoz. nō solū qn/
tū ad aīam. s; etiaz
quātū ad corp^o re/
surgent gloriosū.
c **E** surge. iusti.
p dotem claritatē.
d **E**t tanq̃ sci/
tū i arū. discū/
rēt. p dotē agilita/
tis. e **E** iudica/
būt natiōes. nāz
pfecti iudicabūt cū
chūsto in iudicio fi/
nali. f **E**t dñs
būnt ppls: r re/
gnabit dñs illo/
rū in ppetuum.

Postilla

Isti autē in per
petuū uiuent: r apud do/
minū est merces eoz: r cogitatio
illoz apud altissimū. Ideo acci/
pient regnū decoris et diadema
speciei de manu domini: quoniam
dextera sua teget eos: et brachio
sancto suo defendet illos. Et ac/
cipiet armaturā celus illius: r ar/
mabit creaturā ad vltionē inimi/
corū. Induet pthorace iusticiā: p
r accipiet p galea iudiciū certū. q
Sūmet scutum inexpugnabile

^s patietes. ^s purgant eos sicut purgatur aur.
gnos se. Tanq̃ aur i fornace p/
^s sacrificia totaliter incensa.
bavit illos: et qñ holocausta ho/
^s oblationem ^s determinato
stia accepit illos: r i tpe erit respe/
^s etia qñtū ad corp^o: et
ctus illoz. Fulgebunt iusti: r tan/
^s minime igne. ^s vbi crescit arūdines. ^s volu/
q̃ scintille i arūdineto discurret.
tabūt. ^s iustiam iudicio approbabit.
f Iudicabūt natiōes: r dominabū/
^s iustus castus.
tur populis. Et regnabit dñs il/
lorum in perpetuum.

Item alia epistola de martyri/
bus. Sapiētē. V. c. in medio.

Isti autē in per
petuū uiuent: r apud do/
minū est merces eoz: r cogitatio
illoz apud altissimū. Ideo acci/
pient regnū decoris et diadema
speciei de manu domini: quoniam
dextera sua teget eos: et brachio
sancto suo defendet illos. Et ac/
cipiet armaturā celus illius: r ar/
mabit creaturā ad vltionē inimi/
corū. Induet pthorace iusticiā: p
r accipiet p galea iudiciū certū. q
Sūmet scutum inexpugnabile

Et apud do/
mi. e mer. eoz. i.
a quo sperant pmi/
ari non a mundo.
i **E**t cogitatio
illoz apud altis.
ad cuius honorem
ornant facta sua.
k **E** iudici. re.
deco. et dia. spe/
ciei de ma. dñi.
s; celestem gloriā
vbi nihil est turpe.
l **E** dñs dexte/
ra sua te. eos. re/
ponēdo eos in bri/
tudine q̃ p dextera
intelligit. m **E**t
brachio san. suo
defen. il. In h de/
signatur securitas
briitudinis: q̃ a nul/
lo pōt auferri. p^o
hoc describit mise/
ria iniquoz: dicēs:
n **E**t accip. ar.
cel^o illi^o. Nam ex/
celo iusticie pcedit
ad turbationē ma/
lorum. o **E**t ar/
ma. cre. ad vl. in/
imi. Ly. nā oibus
creaturis vtes ad
afflictionem repro/
boz: sic econuerso
oēs creature cedēt
ad gloriā electoꝝ:
p **E** induet pro/
tho. iiii. a q̃ nō po/
terit deflecti cū ipe
sit regula iusticie.
q **E**t ac. p ga/
iu. certū. Mā iu/
dicādo nō pōt des/
cere. r **E** sumet
scu. in ex. eāratē.
que ita erit euidēs
q̃ nullus eam pote/
rit impugnare.

De pluribus martyribus

E a C O s fa. ebu.
stul. q: ipetuose p
fert eā. b C Y n o i
lo. o. do. co. bo.
z ma. lin. placa.
Id est suavis eloqo
erga. primū/ z o f o
ni intēta erga deuz
ad ipm placandū.

e **Q**uig. vite. qz
 sic p lignū vite p
 nebat vita coꝑa
 ita p talē lignū vita
 spūal. **e** **Q**ue
 at imo. ē. fad lo
 quēdū. **e** **C**ōte.
 spi. qz multiloq
 nō deir peccatū.
f **C**o. iiii. plu.
 for. qz dñs pꝑꝛ
 eaz. **g** **C**eti fr. i.
 io pib^o. **h** **C**m
 pꝛij cō. qz mal^o nō
 nōr habere nacō

pot habere pacem
 ad proximum nec
 etiam ad seipsum.
 i **C** Labia fa. dis
 semi. scien. felices
 populū docendo.
 k **C** Cor. stul. dis
 fl. erit. scz cordi fa
 p. erit. Etia si bipsi
 quia diuersis z va
 rijs cogitationibus
 agitur. l **C** Ci
 cti. impior abo
 mi. do. sicut obla
 tio Layn: qz de ali
 eno vel mala volū
 tate. m **C** Glor
 iusto. pla. sic pa
 ter de Abel: qz ad
 abel respexit dñs z
 ad munera eius.
 n **C** Qui sequit
 iusticiam. fm eaz
 opando. o **C** Vi
 liget a. dño. qui
 est regula iusticie.

entiā: os fatuorū ebullit stulticiā.
¶ loquē supabū dāter
 ¶ vident.

In dñi loco oculi dñi cōtēplanť
 § fm opa eoz. § que pōt placare deū z homines
 exhortari: vitā dat talis lingua.
bonos z malos: lingua placabil'

in circumfusa.
S lignū vitē: que aut imoderata est
 ē et alias sua. nā h̄s deū ⁊ sciam int⁹ ⁊ foris
 ⁊ p̄teret spm̄. Bon⁹ iusti plima for
 defendit. ⁊ p̄uersatio ē opib⁹. ⁊ rita ⁊ inq̄tu
 gitudo: et in fructib⁹ imp̄ij contrā
 tado intus ⁊ foris. spargunt.

i batio. Labia lapietu dillemuabat
 § sapiētibus et iustis.
 k sciētia: cōz stultorū dissimile erit:
 § munera. § nauseā parant.

l. victimę iplōz abominabiles dño:
 § volūtaria pmissa. § placant deū.
 m. n. vōta iustorū placabilia. Qui se
 § charitatē. § q̄ est charitas ⁊ iusticia.

o quit iusticiã diligetur a dño.
Alia epla de pluribus marty-
 ribus. Prover. X. d. in fine.

Expectatio
 spes iustorum est vita eterna.
 et non enim habent
 spem resurgendi: et si habent: tamen
 non erit leticia sed pena.
 iustorum leticia: spes autem

ipioꝝ peribit: fortitudo simplici

Via dñi: ⁊ paucorū his q̄ operantur
⁊ q̄ securitate plenior.

Mall. Gult' in eternu no comoue
hižimū lāz' abel' ad' f'f' f'
f'f' bñ i terra.

dit: impij aut n habitabunt sup ter
 ¶ eloquiū sapidā doctrinā.

ra. **Q**uod si uultu parturiet sapiam: lin
detractorum et blasphemantium.

gna prauoy pibit. Labia iusti cō-
 ¶ vt enuncient. ¶ deo. ¶ considerat.

ſiderāt placita: ⁊ oſ īpioꝝ puerſa

Expecta
iust. le.
zc. Ante
iniciū illi.

us lectionis habet
cod. c. sic: Timor
dñi apponit dies:
et anni impiorum breues
abunt. Tunc statim
sequitur pñs episto-
la. p. ¶ Et p. iu-
stor leg. i. beatitu-
do eterna q̄i habet
annexam leticiam.
¶ Spes aut

.i. presumptio eorū.
 Deribit. qz presu
 mūt h̄re britudine
 sine meritis dicētes
 Deū nō fecit nos
 ad dānādū / s; ad
 saluādū. r. **E**oz.
 sim. via do. .i. ei⁹
 iusticia simplicesz
 rectores puniēdo.

s **D**auor his
a opant ma. scz
impios puniendo.
t **I**ust^o in eter
nu nō cōmo. s. a
stabilitate vtrius.

v **I**mpij autē
nō ha. su. terrā. s.
viuētū. y **O**s
iusti partu. sap.
scz alios docendo.
y **L**ingua pra

uo. pe. Unde di-
ues epulo i inferno
existens magis cru-
ciabatur in lingua q̃
in aliis membris

3 **L**abia iusti
cōside. placi. scilicet
deo ⁊ hominib⁹.

id est blasphemias
cōtra deū / et iniuri-
as cōtra proximū.

De pluribus martyribus Epistola

E a **C**ōualue. de infir. p orationem et penitentia: vt **E**zechias/Job et Tobias **z** c. **S**ilr legi de scis noui testamenti: q multi infirmi sūt curati p orōnes sanctorū **z** p penitentia. **b** **C**or. fac. sunt i bel.

ficut iohue **z** iudas

machabe^o cū filiis

suis: q fortiter bel-

lando obtinuerūt

terras **z** ciuitates.

c **C**astra ver.

extero. id ē inimi-

corum: quos ver-

terunt in fugam.

d **C**Acceperūt

mulie. i. matres.

e **C**De resurre.

mortui. suos. id

est pueros suos re-

suscitatos: sicut p

heliam **z** helise

um in veteri testa-

mento: **z** etiā mul-

ti defuncti in nouo

testamento resusci-

tati sunt per chri-

stum **z** apostolos:

et p alios sanctos:

sicut patet in legē-

dis sanctorum.

f **C**Alij autem

distincti sunt. sci-

licet eculeo **z** alijs

tormētis propter

fidē vnius veri dei

s **C**Nō suscipi-

entes redemptio-

nem. id est nō ac-

cipientes liberati-

ones: sicut sanctus

andreas: q d cru-

ce deponi noluit:

z sic de alijs. **b** **C**Ut meliorē inueni-

resur. vt quāto grauiora sustinerent pro

christo tāto gloriōs^{ius} coronarent^{ur}. **i** **C**Alij

ve. iudi. et ver. exp. isus xpin. **z** car.

lapid. sunt. vt **h**ieremias **z** zacharias

fili^{us} ioiade. **k** **C**Secti sunt. sicut **e**lai

as terra lignea ex iussu regis **d**anasse.

l **C**entati sunt. s. pmissionibus per-
secutorū **z** blandimentis munerum: vt ad
idolatriam inclinaretur. **m** **C**In occisi-
one gladij mortui sunt. quia multi in
veteri testamento nolētes cōsentire i ido-

latriaz gladio per-

cussi sunt. Et omnia

iā enumerata etiā

in nouo testamen-

to sanctis martyri-

bus **z** etiā vginib^{us}

contigerunt. ppter

fidem dñi nostri ie-

su christi. Post h^{oc}

descendit ad here-

mitas et sanctos:

qui nō effuderunt

sanguinē suū pro-

pter fidem catholi-

cā dicēs. **n** **C**ir-

cūserunt. p deser-

ta et p multa mun-

di loca. **o** **C**In

melotis. **u**bi no-

tandū: q melota ē

animal cuius pell-

et hispida sicut pel-

llis erici. **p** **C**Et

in pellib^{us} capri-

nis. **m**ā illis pel-

libus tegebantur

sancti: id est homi-

nes siluestres viuē-

tes in desertis lo-

cis: sicut **h**elias!

z sanctus **i**oānes

baptista: et sic de

alijs. **q** **C**Egen-

tes. i. necessarii.

r **C**Angustiati.

scilicet anxietatibus.

s **C**Afflicti. i. la-

borib^{us} **z** pssuris. **t** **C**Quibus. i. quorū

cōuersatiōe **z** habitatiōe. **v** **C**Digni nō

erat mū. i. amatores mūdi nō erāt digni

tātoz viroz pñentia. **x** **C**In solitu. er.

et i mō. et spe. **z** i ca. ter. Spelūce a na-

tura factē sūt. Cauerne arte vel casu factę

sūt: talia em̄ lo ca inhabitabāt antiq patres

latiaz gladio per-

cussi sunt. Et omnia

iā enumerata etiā

in nouo testamen-

to sanctis martyri-

bus **z** etiā vginib^{us}

contigerunt. ppter

fidem dñi nostri ie-

su christi. Post h^{oc}

descendit ad here-

mitas et sanctos:

qui nō effuderunt

sanguinē suū pro-

pter fidem catholi-

cā dicēs. **n** **C**ir-

cūserunt. p deser-

ta et p multa mun-

di loca. **o** **C**In

melotis. **u**bi no-

tandū: q melota ē

animal cuius pell-

et hispida sicut pel-

lis erici. **p** **C**Et

in pellib^{us} capri-

nis. **m**ā illis pel-

libus tegebantur

sancti: id est homi-

nes siluestres viuē-

tes in desertis lo-

cis: sicut **h**elias!

z sanctus **i**oānes

baptista: et sic de

alijs. **q** **C**Egen-

tes. i. necessarii.

r **C**Angustiati.

scilicet anxietatibus.

s **C**Afflicti. i. la-

borib^{us} **z** pssuris. **t** **C**Quibus. i. quorū

cōuersatiōe **z** habitatiōe. **v** **C**Digni nō

erat mū. i. amatores mūdi nō erāt digni

tātoz viroz pñentia. **x** **C**In solitu. er.

et i mō. et spe. **z** i ca. ter. Spelūce a na-

tura factē sūt. Cauerne arte vel casu factę

sūt: talia em̄ lo ca inhabitabāt antiq patres

A vt eēt in loco apto
diuine p̄tēplatiōi.
a Et hi oēs, s.
p̄dicti sancti.
b Testimōio
fidei. id ē fide eo-
rum attestante.
c Probari. id
est probabiles.
d Inuēti sunt
i ch̄risto iesu do-
mino nostro.

Postilla

Ecce sacer-
dos magnus
q̄ in di-
uina in-
itiū illi
lectionis habetur
sic. Enoch placuit
deo: et translatus est
in paradisu viuis.
Abi sciendum: q̄
hic sub noīe enoch
designat laus isti-
us magni sacerdo-
tis et epi: cuius fe-
sta hodie in ecclesia
peragitur et dicitur.
e Ecce sacer-
dos magnus: q̄
i dieb⁹ suis pla-
cuit deo: et inue-
tus est iustus: et in
tpe iracundie fa-
ct⁹ ē reco. i. cā re-
cōciliatiōis diuine.
f Nō est inue-
tus sicut illi. i. glo-
ria. s. in ope virtu-
oso. **g** Qui cō-
serua. legē ex. s.
legē naturālē mētē
hūanē impressam.
h Ido iureiu-
ran. se. illū dñs
cre. i. plebē suā.
Ly. hoc pprie di-
ctū est de abraam.
vnde: Per memet

^{s. scilicet viri et matres. s. p̄testimonio vel in. s. q̄}
Et hi omnes testimonio fidei p̄bati
^{s. facti}
^{s. per virtutē dñi}
inuenti sunt i ch̄risto iesu dño nro.
Epistola de vno confessore et
pontifice. Eccī. XLIII. d. circa fi.

Ecce sacer-
dos magn⁹ q̄ i dieb⁹
suis placuit deo et in
uēt⁹ ē iust⁹: et i tpe iracundie fact⁹ ē
reco. i. cā re-
cōciliatio. Nō ē iust⁹ sicut illi: q̄
p̄seruaret legē excelli. Ido iureiu-
rādo fecit illū dñs crescere i ple-
bē suā. B̄ndictionē oīz genū de-
dit illi: et testamētū suū p̄firmabit
sup caput eius. Cognouit eū in
benedictionibus suis: p̄seruauit
illi misericordiam suā: et inuenit grām
corā ocul⁹ dñi. Magnificauit eū
in p̄spectu regū: et dedit illi corō-
nā gl̄ie. Statuit illi testamētum
eternū: et dedit illi sacerdotiū ma-
gnū: et beatificauit illū in gloria.
Fūgi sacerdotio: et habere laudē
in noīe ipsius. Et offerre illi incē-
sum dignū in odorē suauitatis.

ipsum iuravi dicit
dñs: q̄ fecisti hanc
rē: et nō peperisti
vni genito tuo pro-
pter me: b̄ndicam
tibi: et multiplicabo
semē tuū sicut stel-
las celi: et sicut ha-
renā q̄ est in litore
maris. sed hic at-
tribuit illi sancto
cōfessori: cui⁹ festū
hodie peragimus.
i B̄ndictionē
oīm genitū de-
dit illi. i. dñs gra-
tiosus eum fecit in
cōspectu oīm gen-
tū: inter quas ha-
bitauit. **k** Et te-
stamentum suū
id est pactum.
l Cōfirmavit
sup caput eius.
Cognouit eū in
b̄ndictionibus
suis. id est appro-
bavit tanq̄ dignū
suis b̄ndictionibus.
m Cōserua-
uit illi misericor-
diā suā: et inue-
nit gratiā corā
oculis dñi. Magnificauit eū in
cōspectu regū:
et dedit illi corō-
nā gl̄ie. Sta-
tuit illi testamē-
tū eternū. i. pun-
cipem sacerdotū.
n Et beatifica-
uit illum in glo-
ria. Fūgi sacer-
dotio: et habere
laudē in nomie
ipsius. Et offer-
illi incen. dig. in
odo. suauitatis.

Dei. 22. c. vnde: Per memet